

पाठ्यक्रमः (Syllabus)

राष्ट्रीयसंस्कृतविश्वविद्यालयः, तिरुपतिः

विद्यावारिधिप्रवेशपरीक्षायाः पाठ्यक्रमः

बहुविकल्पात्मकाः प्रश्नाः (MCQ) - 50

पूर्णाङ्काः - 50

विषयः - शैक्षिकानुसन्धानम् (Educational Research Methodology)

पाठ्यक्रमः (Only for Education)

1. अनुसन्धानपद्धतयः - ऐतिहासिकविधिः, वर्णनात्मकविधयः, प्रयोगात्मकविधिः
2. सम्बद्धसाहित्याध्यायनस्य महत्त्वम्, उपयोगिता, लाभाः
3. न्यादर्शचयनप्रविधयः
 - a) सामान्ययादृच्छिकन्यादर्शः
 - b) क्रमबद्धयादृच्छिकन्यादर्शः
 - c) स्तरीकृतयादृच्छिकन्यादर्शः
 - d) सोद्देश्ययादृच्छिकन्यादर्शः
4. अनुसन्धानोपकरणानि
 - a) प्रश्नावलिः
 - b) साक्षात्कारः
 - c) अभिवृत्तिमापनी
 - d) मनोवैज्ञानिकपरीक्षणानि
5. शिक्षायामनुसन्धानक्षेत्राणि
 - a) भाषाशिक्षणक्षेत्रम्
 - b) अध्यापकसमस्याः
 - c) छात्रसमस्याः
 - d) अध्यापकशिक्षासमस्याः

Rupakshy
16/3/23

आदर्शप्रश्नपत्रम्

अत्र प्रश्नपत्रस्य प्रारूपमात्रं प्रदत्तम् । प्रवेशपरीक्षायां भवद्भ्यः प्रदत्तात् पाठ्यक्रमात् एव प्रश्नाः भवेयुः ।

राष्ट्रीयसंस्कृतविश्वविद्यालयःतिरुपतिः

विद्यावारिधिः

प्रथमभागः - शैक्षिकानुसन्धानम्

अङ्काः - 50

प्रथमभागः- शैक्षिकानुसन्धानम्

1. अनुसन्धानस्य कति प्रकाराः ?
A 1 B 2
C 3 D 4
2. क्रियानुसन्धानं नाम किम् ?
A अनुदैर्घ्यानसन्धानम् B अनुप्रयुक्तानुसन्धानम्
C सामाजिकोद्देश्यपूर्त्यर्थं क्रियमाणम् अनुसन्धानम् D तत्क्षणे समागतानां समाधानार्थं क्रियमाणम् अनुसन्धानं
3. प्राक्कल्पनानिर्माणस्य आधारः
A शोधोद्देश्यनि B दत्तांशसङ्ग्रहणम्
C शोधविधिः D दत्तांशविश्लेषणम्
4. नियन्त्रितसमूहस्य प्रयोगः अस्मिन् शोधविधौ क्रियते -
A ऐतिहासिकविधौ B वर्णनात्मकविधौ
C प्रयोगात्मकविधौ D सर्वेक्षणात्मकविधौ
5. शैक्षिकानुसन्धानस्य प्रधानम् उद्देश्यम् किम् ?
A नूतनज्ञानप्राप्ति B सामाजिकं योगदानम्
C उपाधि प्राप्तिः D उद्योगप्राप्तिः
6. ऐतिहासिकविधिना इदम् ज्ञायते -
A भूतकालीनघटनाः B वर्तमानकालीनघटनाः
C भविष्यकालीनघटनाः D संभाव्यघटनाः
7. अनेन विधिना कार्यकारणयोः सम्बन्धम् अध्येतुं शक्यते।
A सहसम्बन्धविधिना B तुलनात्मकविधिना
C वर्णनात्मकविधिना D प्रायोगिकविधिना

R. S. S. S.
16/3/23

8. अयं चरः स्वतन्त्रचरस्योपरि आधारितः भवति -
 A खण्डितचरः B परतन्त्रचरः
 C बाह्यचरः D गुणात्मकचरः
9. ग्रन्थाः अभिलेखाश्च अस्मिन् अनुसन्धाने प्राथमिस्रोतांसि भवन्ति-
 A उपचारात्मकानुसन्धाने B प्रयोगात्मकानुसन्धाने
 C ऐतिहासिकानुसन्धाने D व्यक्तिवृत्ताध्ययने
10. शोधसमस्यायाः परिष्कारे अयं सफलः भवति यः -----
 A परिश्रमं करोति B स्नातकोत्तरस्तरे उत्तमाङ्कान् प्राप्नोति
 C अधिकं धनव्ययं कर्तुं शक्नोति D चिन्तने, हेतुनिरूपणे समर्थः
11. संस्कृतक्षेत्रे छात्राध्यापकैः अनुभूयमानसमस्यानाम् अध्ययनार्थमुपयुक्तः विधिः -
 A वर्णनात्मकम् B सर्वेक्षणम्
 C ऐतिहासिकम् D निरीक्षणम्
12. उत्तमशोधोपकरणस्य लक्षणमिदम् -
 A वैधता B विश्वसनीयता
 C उपयोगिता D उपर्युक्तत्रयमपि
13. विश्वसनीयता परीक्षणाय उपयुक्तमिदम्-
 A परीक्षण - पुनः परीक्षणम् B T - परीक्षणम्
 C प्राक् परीक्षणम् D अनन्तरपरीक्षणम्
14. शोधोपकरणस्य प्रामाणिकता अस्याः परीक्षणेन ज्ञायते -
 A वैधताया B विश्वसनीयतायाः
 C उपयोगितायाः D उपर्युक्तानां सर्वासाम् अपि
15. कस्याः प्रश्नावल्याः प्रश्नानाम् उत्तराणि प्रदत्तविकल्पेभ्यः एव चेतव्यानि-
 A असंरचिताप्रश्नावल्याः B मिश्रिताप्रश्नावल्याः
 C प्रतिबद्धाप्रश्नावल्याः D चित्रमयीप्रश्नावल्याः
16. माध्यमिकस्तरीयच्छात्राणामभिरुचिः” इति अध्ययनार्थमुपयुक्तम् उपकरणम् -
 A प्रश्नावली B अनुसूची
 C रुचि आविष्कारिका D साक्षात्कारः
17. व्यक्तेः मानसिकसामर्थ्यम् अध्ययनार्थमुपयुक्तम् उपकरणम् -
 A साक्षात्कारः B निर्धारणमापनी
 C निरीक्षणम् D मनोवैज्ञानिकपरीक्षणानि

Rev. Dr. S. S. S. S.
16/3/23

18. सामाजिक सम्बन्धानां मापनार्थमुपयुक्तम् उपकरणम् –
- A समाजमिति: B अनुसूची
C प्रश्नावली D निरीक्षणम्
19. कस्यां प्रश्नावल्यां चित्राणि भवन्ति ?
- A असंरचिताप्रश्नावल्यां B प्रतिबद्धाप्रश्नावल्यां
C मिश्रिताप्रश्नावल्यां D चित्रमयीप्रश्नावल्यां
20. $K = N/n$ इति सूत्रमनुसृत्य अस्य चयनं क्रियते
- A समूहन्यादर्शः B सामान्यन्यादर्शः
C क्रमबद्धन्यादर्शः D स्थरीकृतन्यादर्शः
21. जनसंख्यातः दत्तांशसङ्ग्रहणम् अस्मिन् अध्ययने क्रियते
- A न्यादर्शस्य अध्ययने B जनसंख्यायाः अध्ययने
C व्यक्तिवृत्ताध्ययने D सहसम्बन्धाध्ययने
22. माध्यमिकस्तरीयच्छात्राणाम् उच्चारणकौशलविकासे श्रव्योपकरणप्रभावस्य अध्ययनार्थम् अपेक्षितः न्यादर्शः
- A सामान्ययादृच्छिकन्यादर्शः B क्रमबद्धयादृच्छिकन्यादर्शः
C स्तरीकृतयादृच्छिकन्यादर्शः D सोद्देश्यन्यादर्शः
- 5
23. सोद्देश्यन्यादर्शचयनप्रविधिः अत्र अन्तर्भवति
- A सम्भाव्यन्यादर्शचयनप्रविधौ B असम्भाव्यन्यादर्शचयनप्रविधौ
C सम्भाव्ये असम्भाव्ये अपि D कुत्रापि न
24. अस्मिन् न्यादर्शे अनुसन्धाता स्वयमेव व्यक्तीनां चयनं करोति
- A सामान्ययादृच्छिकन्यादर्शः B क्रमबद्धयादृच्छिकन्यादर्शः
C स्तरीकृतयादृच्छिकन्यादर्शः D सोद्देश्यन्यादर्शः

एवं क्रमेण पाठ्यक्रमानुगुणं 50 प्रश्नाः भवेयुः ।

Revised
16/3/23

NATIONAL SANSKRIT UNIVERSITY. TIRUPATI

VVET - MODEL QUESTION PAPER

EDUCATION

Total 100 Objective type Questions

Time: 3 Hrs

PART - A

EDUCATIONAL RESEARCH METHODOLOGY (शैक्षिक-अनुसन्धानपद्धतिः)

1. अनुसन्धानविधिषु इदं नान्तर्भवति -
A. अवलोकनम्
B. ऐतिहासिकम्
C. दार्शनिकम्
D. सर्वेक्षणम्
2. ऐतिहासिकानुसन्धाने प्राथमिकस्रोतसु अन्तर्भवन्ति ।
A. पाठ्यपुस्तकानि
B. विश्वकोषाः
C. पत्रिकाः
D. अभिलेखाः
3. सर्वेक्षणविधौ उपकरणमिदं प्रयुङ्क्ते -
A. प्रश्नावली
B. निर्धारणमापनी
C. अनुसूची
D. अवशिष्टविकल्पत्रयम्
4. सर्वेक्षणस्य प्रकृतिः विद्यते -
A. Cross-Sectional
B. Typical
C. Social
D. Educational
5. प्रयोगात्मकानुसन्धाने सोपानमिदं नान्तर्भवति -
A. प्रयोगस्य क्रियान्वयनम्
B. प्रयोगस्य आलोचनम्
C. परिणामानां प्रतिवेदनम्
D. प्रयोगस्य आयोजनम्
6. प्रयोगात्मकानुसन्धानस्य मुख्यविशेषता अस्ति -
A. सहसम्बन्धः
B. सर्वेक्षणम्
C. वर्णनम्
D. कार्यकारणसम्बन्धः
7. E.F.Lindquist महोदयेन प्रायोगिकानुसन्धानस्य कति मूलाभिकल्पाः प्रतिपादिताः ?
A. 3
B. 4
C. 5
D. 6
8. शैक्षिकानुसन्धानसमस्याः भवन्ति ।
A. सैद्धान्तिकाः
B. व्यावहारिकाः
C. ऐतिहासिकाः
D. अवशिष्टविकल्पत्रयम्
9. कस्यापि छात्रस्य आन्तरिकमनोभावानां मापनार्थम् अयं प्रविधिः सर्वोत्तमः भवति -
A. प्रश्नावली
B. साक्षात्कारः
C. प्रक्षेपणविधिः
D. समाजमितिः

10. सम्बद्धसाहित्ये अन्तर्भवति -
 A. निर्देशिका: (Directories) B. अन्तर्जालम् (Internet)
 C. वार्तापत्रिका: (News Paper) D. अवशिष्टविकल्पत्रयम्
11. सम्बद्धसाहित्याध्ययनम् उपकरोति ।
 A. अनुसन्धानस्य औचित्यस्य स्पष्टीकरणे B. अनुसन्धानस्य रूपरेखायाःनिर्माणे
 C. प्रदत्तशानां सङ्कलने व्याख्यायाञ्च D. अवशिष्टविकल्पत्रयम्
12. सम्बद्धसाहित्याध्ययनेन अनुसन्धानं भवति -
 A. अव्यावहारिकम् B. उद्देश्यविहीनम्
 C. असम्भाव्यम् D. व्यावहारिकं सम्भाव्यञ्च
13. सम्बद्धसाहित्याध्ययनं समस्यां निर्माति ।
 A. सार्थकम् B. मौलिकम्
 C. अद्वितीयम् (Unique) D. अवशिष्टविकल्पत्रयम्
14. सम्बद्धसाहित्याध्ययने ग्रन्थालयकौशलस्य महत्त्वमस्ति -
 A. अपेक्षितरचनानां निर्धारणे B. सूचनानां स्रोतसाम् अङ्कने
 C. समुचितशीर्षिकान्वेषणे D. अवशिष्टविकल्पत्रयम्
15. प्रायः अधिकांशतः अनुसन्धानेषु सम्बद्धसाहित्याध्ययनं भवति ।
 A. प्रथमाध्यायत्वेन B. द्वितीयाध्यायत्वेन
 C. तृतीयाध्यायत्वेन D. चतुर्थाध्यायत्वेन
16. सामान्ययादृच्छिकन्यादर्शः - ।
 A. सरलविधिः B. मितव्ययी
 C. सैद्धान्तिकरूपेण प्रातिनिध्यम् D. व्यावहारिकरूपेण प्रातिनिध्यम्
17. समानुपातिक-स्तरीकृतयादृच्छिकन्यादर्शं (Proportionate SRS) विद्यते - ।
 A. सामान्यीकरणस्याधिक्यम् B. वास्तविकप्रातिनिध्यम्
 C. मितव्ययिता D. न्यादर्शत्रुटे: न्यूनता
18. सोद्देश्ययादृच्छिकन्यादर्शस्य नामान्तरमस्ति -
 A. निर्णायकन्यादर्शः B. समुचितन्यादर्शः
 C. व्यावहारिकन्यादर्शः D. अवशिष्टविकल्पेषु न कोऽपि
19. क्रमबद्धयादृच्छिकन्यादर्शस्य न्यूनतासु नान्तर्भवति -
 A. न्यादर्शस्य पूर्वाग्रहस्य प्रभावः B. अत्यन्तसरलविधिः
 C. अपर्याप्तप्रातिनिध्यम् D. न्यादर्शत्रुटे: सम्भाव्यता
20. न्यादर्शस्य मुख्यस्वरूपं भवति -
 A. सम्भाव्यन्यादर्शः B. असम्भाव्यन्यादर्शः
 C. सम्भाव्यासम्भाव्य न्यादर्शः D. त्रिषु विकल्पेषु न कोऽपि

21. न्यादर्शस्य उपयोगः अस्मिन् न क्रियते -
 A. प्रयोगात्मकानुसन्धाने
 B. सर्वेक्षणात्मकानुसन्धाने
 C. ऐतिहासिकानुसन्धाने
 D. अवशिष्टविकल्पेषु न कोऽपि
22. रोशा - मशि - लक्ष्य - परीक्षणे कति कार्ड्स भवन्ति ?
 A. 8
 B. 9
 C. 10
 D. 12
23. प्रासंगिक - अन्तर्बोध - परीक्षणम् (TAT) इत्यनेन मापनं क्रियते ।
 A. बुद्धेः
 B. व्यक्तित्वस्य
 C. अधिगमस्य
 D. मानसिक-स्वास्थ्यस्य
24. National Psychological Corporation इति संस्था कुत्र विद्यते ?
 A. आगरा
 B. दिल्ली
 C. मैसूरु
 D. मुम्बई
25. अभिवृत्तिमापनम् अनेन क्रियते -
 A. Thurston Technique of Scaled Values
 B. Likert's Method of Summated Ratings
 C. Thurston Technique of Scaled Values & Likert's Method of Summated Ratings
 D. अवशिष्टविकल्पेषु न कोऽपि
26. प्रश्नावल्याः भेदेषु इयं नान्तर्भवति -
 A. मुक्तप्रश्नावलिः
 B. प्रतिबन्धितप्रश्नावलिः
 C. डाकप्रश्नावलिः
 D. निर्धारणप्रश्नावलिः
27. साक्षात्कारस्य उपयोगः विशेषतया अस्ति -
 A. सामान्यव्यक्तीनां कृते
 B. असामान्यव्यक्तीनां कृते
 C. बुद्धिमतां कृते
 D. अवशिष्टविकल्पेषु न कोऽपि
28. व्यक्तित्वतानुसन्धानस्य मुख्यदोषः भवति -
 A. सांख्यिकीयप्रविधीनां प्रयोगाभावः
 B. सामान्यीकरणस्य अभावः
 C. दत्तांशेषु शुद्धतायाः अभावः
 D. अवशिष्टविकल्पत्रयम्
29. सर्वाधिकरूपेणानुप्रयुज्यमानम् उपकरणं तथैव अविश्वसनीयप्रविधिश्च ।
 A. अनुसूची
 B. प्रश्नावली
 C. साक्षात्कारः
 D. निरीक्षणम्
30. अभिवृत्तिमापनस्य Scalogram method इत्यस्य प्रतिपादकः अस्ति -
 A. Guttman
 B. Thurstone
 C. Edwards
 D. Kilpatrick

31. साक्षात्कारस्य प्रयोगः प्रयोजने क्रियते -
 A. निदानात्मके B. चिकित्सात्मके
 C. अनुसन्धानात्मके D. अवशिष्टविकल्पत्रये
32. मनोवैज्ञानिक-परीक्षणस्य उपयोगः क्रियते -
 A. मानवीयव्यवहारमापनार्थम् B. निष्पादनस्तरमापनार्थम्
 C. अभिरुचिमापनार्थम् D. अवशिष्टविकल्पत्रयम्
33. शिक्षानुसन्धाने शोधकर्तृभिः अनुभूयमाना मुख्यसमस्या -
 A. प्रामाणिकप्रशिक्षणाभावः B. मार्गनिर्देशकेन सह समुचित सम्प्रेषणाभावः
 C. उत्तमसाहित्यस्य अभावः D. अवशिष्टविकल्पत्रयम्
34. बी.एफ्.स्किन्न्रमहोदयस्य मतानुसारं बालकेषु भाषायाः विकासः भवति ।
 A. व्याकरणप्रशिक्षणेन B. अनुकरणं तथा पुनर्बलनेन
 C. अन्तर्जातयोग्यताभिः D. परिपक्वतायाः कारणेन
35. "भारतसर्वकारः प्रतिदशवर्षाणामनन्तरं जनसंख्यायाः गणनां करोति" अत्र प्रक्रियायाम् अनुसन्धानविधिः कः ?
 A. व्यक्तिवृत्ताध्ययनम् B. प्रयोगात्मकविधिः
 C. सर्वेक्षणम् D. ऐतिहासिकविधिः
36. कस्य अनुसन्धानस्य निष्कर्षेषु कदापि परिवर्तनं भवितुं नार्हति ?
 A. प्रयोगात्मकानुसन्धानस्य B. ऐतिहासिकानुसन्धानस्य
 C. सर्वेक्षणात्मकमनुसन्धानस्य D. अवशिष्टविकल्पत्रयम्
37. सामान्यतः शोधकर्तारि अपेक्षितः मुख्यगुणः -
 A. सः कस्यापि क्षेत्रस्य सम्बद्धसाहित्याध्ययनं कुर्यात् B. सः नव्यसिद्धान्तानां नियमानां विकासं कुर्यात्
 C. सः अन्येषां विचाराणां समाकलनं कुर्यात् D. कस्यापि अध्ययनस्य निष्कर्षाणां मूल्याङ्कनं कुर्यात्
38. विकासात्मकानुसन्धानस्य वर्गीकरणे अन्तर्भवति -
 A. दार्शनिकानुसन्धानम् B. क्रियात्मकानुसन्धानम्
 C. विवरणात्मकानुसन्धानम् D. अवशिष्टविकल्पेषु न कोऽपि
39. Scientific Social Surveys इत्यस्य जनकत्वेन अभिधीयते -
 A. Best B. Booth
 C. Darwin D. अवशिष्टविकल्पत्रयम्
40. भाषासम्बद्धसमस्यायाः समाधानाय द्विभाषासूत्रस्य प्रतिपादनं करोति ।
 A. राधाकृष्णन् - शिक्षायोगः B. मुदालियर्-शिक्षायोगः
 C. सैडलर् कमिशन D. हण्टर् कमिशन
41. यस्य व्यवहारस्य प्रयोगदशायां मापनं भवति, तदुच्यते -
 A. आश्रितचरः B. स्वतन्त्रचरः
 C. नियमितचरः D. अवशिष्टविकल्पेषु न कोऽपि

42. मात्रात्मकचरस्य (Quantitative Variable) उदाहरणमस्ति -
- A. जन्मदिनाङ्कः
B. कार्यसम्पादनार्थं स्वीकृतः समयः
C. शैक्षिकयोग्यता
D. पोस्टल् कोड्
43. प्रदत्तांशानां सङ्ग्रहस्य नायं विधिः विद्यते -
- A. प्रश्नावलिः
B. साक्षात्कारः
C. अवलोकनम्
D. प्रयोगाः
44. "केन्द्रीय शिक्षा सलाहकार परिषद्" इत्यनया त्रिभाषासूत्रं तमे वर्षे प्रस्तुतीकृतम् ।
- A. 1950
B. 1956
C. 1970
D. 1976
45. सङ्गणकस्य प्रयोगः एतस्य निमित्तं न क्रियते -
- A. दत्तांशसङ्ग्रहणार्थम्
B. दत्तांशानां विश्लेषणार्थम्
C. सांख्यकीयरेखाचित्रनिर्माणार्थम्
D. अर्थावबोधने
46. शिक्षाक्षेत्रे तत्कालीनसमस्यानां समाधानार्थं क्रियमाणम् अनुसन्धानम् -
- A. सर्वेक्षणम्
B. क्रियात्मकम्
C. प्रायोगिकम्
D. ऐतिहासिकम्
47. शिक्षाक्षेत्रे अनुसन्धानं कर्तुम् इयं संस्था सहकुरुते -
- A. राष्ट्रिय शैक्षिकानुसन्धानप्रशिक्षण परिषद्
B. विश्वविद्यालयानुदानायोगः
C. विश्वविद्यालयः
D. अवशिष्टविकल्पत्रयम्
48. क्रमनिर्धारणं करोतु - 1. दत्तांशसंग्रहणम् 2. विधेः निर्धारणम् 3. उद्देश्यचयनम् 4. निष्कर्षः 5. प्राक्कल्पना
- A. 1-2-3-4-5
B. 2-4-5-3-1
C. 3-5-2-1-4
D. 4-2-3-1-5
49. शिक्षाशास्त्रस्य अनुसन्धानक्षेत्रं वर्तते -
- A. व्यक्तित्वम्
B. बुद्धिः
C. अधिगमः
D. अवशिष्टविकल्पत्रयम्

Ranvijay
16/3/23

PART – B
EDUCATION (शिक्षाशास्त्रम्)

50. Casual-Comparative Method इत्यस्य नामान्तरं विद्यते -
A. Case-Study
B. Correlation
C. Ex Post Facto
D. Longitudinal
51. "स्वस्थे शरीरे स्वस्थं मनः नाम शिक्षा"- इति वचनं कस्य शिक्षाविदः वर्तते ?
A. प्लेटो
B. अरिस्टाटिल
C. सोक्रटीस
D. स्वामीविवेकानन्दः
52. "तत्कर्म यन्न बन्धाय सा विद्या या विमुक्तये"- इति वचनं कुत्र वर्तते ?
A. ईशावास्योपनिषदि
B. माण्डूक्योपनिषदि
C. तैत्तिरीयोपनिषदि
D. बृहदारण्यकोपनिषदि
53. प्रयोजनवादस्य सिद्धान्तमाश्रित्य इयं शिक्षणपद्धतिः विकसिता -
A. प्रायोजनापद्धतिः
B. आगमनपद्धतिः
C. व्याख्यानपद्धतिः
D. प्रश्नोत्तरपद्धतिः
54. "उदारचरितानां तु वसुधैव कुटुम्बकम्" इत्युक्तिः कीदृशमूल्यं द्योतयति ?
A. व्यक्तिगतमूल्यम्
B. सामाजिकमूल्यम्
C. आध्यात्मिकमूल्यम्
D. नैतिकमूल्यम्
55. कौमारवस्थायां छात्रेषु प्रभावः अत्यधिकः भवति ।
A. समवयस्कसमूहस्य
B. समाजस्य
C. विद्यालयस्य
D. शिक्षकस्य
56.मुख्योद्देश्यं सुखप्राप्तिः वर्तते ।
A. बौद्धदर्शनस्य
B. चार्वाकदर्शनस्य
C. न्यायदर्शनस्य
D. वेदान्तदर्शनस्य
57. नराः मनोगत्यात्मककौशलानि (Psychomotor skills) अधिगच्छन्ति ।
A. अनुकरणेन
B. निरीक्षणेन
C. अभ्यासेन
D. स्मृत्या
58. एस्.जलोटाहोदयेन निर्मिता बुद्धिपरीक्षा कीदृशी ?
A. वैयक्तिक-शाब्दिकपरीक्षा
B. सामूहिक-अशाब्दिक परीक्षा
C. वैयक्तिक-अशाब्दिकपरीक्षा
D. सामूहिक-शाब्दिकपरीक्षा
59. अयं मनोविज्ञानी मनुष्यस्य लैङ्गिकविकासावस्थाः आश्रित्य व्यक्तित्वसिद्धान्तं प्रत्यपादयत् -
A. हेच.जे.ऐजेन्क
B. सिग्मण्ड फ्रायड्
C. कार्ल युंग
D. अल्फ्रेड एडलर

60. इबिन्हासमते व्यक्तिः एकस्य दिनस्य अनन्तरम् अधिगतविषये कियत्प्रतिशतं विस्मरति ?
 A. 50% B. 66%
 C. 75% D. 79%
61. संविधानस्य क्रियान्वयनात् दशवर्षाभ्यन्तरे सर्वेषां बालकानां चतुर्दशवर्षपर्यन्तं निशुल्क-
 अनिवार्यशिक्षाप्रदानाय राष्ट्रं यत्नशीलं भवेत्, इति उक्तिः भारतीयसंविधानस्य कस्मिन् अनुच्छेदे वर्तते ?
 A. अनुच्छेदः - 21A. B. अनुच्छेदः - 28
 C. अनुच्छेदः - 55 D. अनुच्छेदः -45
62. 2009 वर्षस्य शिक्षाधिकारस्य अधिनियमः (Right to Education Act -2009) अनुसारं
 दिव्याङ्गबालाः षड्वर्षेभ्यःवर्षपर्यन्तं स्वनिवासस्य समीपस्थे विद्यालये विशिष्टविद्यालये वा
 निशुल्कशिक्षां प्राप्तुम् अधिकारिणः वर्तन्ते ।
 A. चतुर्दश B. षोडश
 C. अष्टादश D. विंशतिः
63. मूल्याधारितशिक्षायाः विकासार्थं स्वतन्त्रभारते रचिता समितिः का ?
 A. यशपालसमितिः B. चवानसमितिः
 C. वर्मासमितिः D. राममूर्तिसमितिः
64. इयं संस्था राष्ट्रियस्तरे विश्वविद्यालयानां मूल्याङ्कनं कृत्वा तेभ्यः श्रेणीं प्रयच्छति -
 A. UGC. B. IGNOU
 C. NCTE D. NAAC
65. भारते विशिष्टशिक्षकाणां प्रशिक्षणाय शिक्षकप्रशिक्षणसंस्थाभ्यः मान्यतां का संस्था प्रयच्छति ?
 A. राष्ट्रिय-अध्यापकशिक्षापरिषत् (NCTE)
 B. भारतीयपुनर्वासपरिषत् (RCI)
 C. राष्ट्रिय-अध्यापकशिक्षापरिषत् (NCTE) & भारतीयपुनर्वासपरिषत् (RCI)
 D. राष्ट्रियशिक्षापरिषत्
66. NCERT संस्थायाः पुस्तकानि App. द्वारा चलवाण्याम् (Mobile phone) उपलभ्यन्ते ।
 A. ePathashala App B. NISHTHA App
 C. e-PG PathshalA. D. eSkilIndia
67. भण्डार्करपद्धत्याः अपरं नाम -
 A. अनुवादपद्धतिः B. पाठ्यपुस्तकपद्धतिः
 C. व्याकरणानुवादपद्धतिः D. संरचनापद्धतिः
68. कक्ष्याप्रकोष्ठे नाटकशिक्षणे अभिनयस्य अयं प्रकारः न प्रयुज्यते -
 A. आहार्यम् B. सात्विकम्
 C. आङ्गिकम् D. वाचिकम्

R. W. Sankar
 16/3/23

69. दृश्यश्रव्योपकरणेषु इदं प्रक्षेपकसाधनं वर्तते -
 A. श्यामफलकम् B. प्रतिकृतिः
 C. एपिडयास्कोप् D. चित्रम्
70. आगमनपद्धत्याः आधारभूतं शिक्षणसूत्रम् -
 A. नियमात् उदाहरणं प्रति B. मूर्तात् अमूर्तं प्रति
 C. उदाहरणात् नियमं प्रति D. ज्ञातात् अज्ञातं प्रति
71. अभिक्रमितानुदेशनं सिद्धान्तस्य आधारेण प्रवर्तते ।
 A. सक्रियनिबन्धन- B. सामीप्यतानिबन्धन-
 C. शास्त्रीयनिबन्धन- D. सामाजिकाधिगम-
72. कक्ष्याप्रकोष्ठे प्रक्षेपकयन्त्रस्य प्रयोगार्थम् एतत् साधनम् आवश्यकम् -
 A. सङ्गणकम् B. जवनिका
 C. अन्धकारमयः प्रकोष्ठः D. अवशिष्टविकल्पत्रयम्
73. थार्नडैकमते बुद्धेः अयं प्रकारः पुस्तकीयज्ञानप्राप्तये उपयोगी भवति -
 A. अमूर्तबुद्धिः B. समाजिकबुद्धिः
 C. मूर्तबुद्धिः D. अवशिष्टविकल्पेषु न कोऽपि
74. व्यक्तेः अचेतनमनसि विद्यमानांशानां परीक्षणेन व्यक्तित्वस्य मापनम् एभिः विधिभिः क्रियते -
 A. अप्रक्षेपकविधिभिः B. वस्तुनिष्ठविधिभिः
 C. प्रक्षेपकविधिभिः D. व्यक्तिनिष्ठविधिभिः
75. छात्रेषु सामूहिकभावनायाः (Team spirit) विकासाय अनुकूला शिक्षणपद्धतिः इयम् -
 A. प्रश्नोत्तरपद्धतिः B. ह्यूरिष्टिकपद्धतिः
 C. परियोजनापद्धतिः D. व्याख्यानपद्धतिः
76. छात्राध्यापकानां शिक्षणकौशलानां विकासाय इदं प्रयुज्यते -
 A. दलशिक्षणम् B. सामूहिकानुदेशनम्
 C. सूक्ष्मशिक्षणम् D. वैयक्तिकानुदेशनम्
77. विद्यमानानि स्मृतिचिह्नानि शीघ्रं नश्यन्ति ।
 A. तात्कालिकस्मृतौ B. अल्पकालिकस्मृतौ
 C. दीर्घकालिकस्मृतौ D. धारणायाम्
78. भाषाप्रयोगशालाद्वारा छात्राणां कौशलस्य विकासः न भवति ।
 A. श्रवण B. पठन
 C. लेखन D. भाषण
79. गीताकण्ठपाठः सामान्यतः कस्मिन्स्तरे अन्तर्भवति ?
 A. चिन्तनस्तरे B. अवबोधस्तरे
 C. स्मृतिस्तरे D. विस्मृतिस्तरे

80. बहुविकल्पात्मकप्रश्नाः कस्मिन् अभिक्रमितानुदेशनप्रकारके कल्प्यन्ते ?
 A. रेखीयाभिक्रमे B. शाखीयाभिक्रमे
 C. गणितीयाभिक्रमे D. सर्वेषु प्रकारकेषु
81. School of Tomorrow इति ग्रन्थस्य रचयिता कः ?
 A. प्लेटो B. रूसो
 C. जोन्लाक् D. जोन्डीवी
82. रूसो वर्यस्य मतानुसारं बालशिक्षायाः त्रिषु तत्त्वेषु इदं न सम्मिलति -
 A. प्रकृतिः B. विकृतिः
 C. पदार्थः D. मनुष्यः
83. उत्पादकवर्गस्य शिक्षायाः विषये केन दार्शनिकेन अनादरः प्रदर्शितः इति विमर्शकैरुच्यते ?
 A. साक्रेटिस् B. प्लेटो
 C. अरिस्टाटल् D. रूसोवर्यः
84. इयं कृतिषु प्लेटो वर्यस्य नास्ति । तामेवचिनुत ।
 A. The Republic. B. Apology
 C. Crito D. Emile
85. अयं शिक्षणविधिः विचारवादिनां नास्ति -
 A. संवादविधिः B. आगमननिगमनौ
 C. प्रश्नोत्तरविधिः D. परियोजनाविधिः
86. शिक्षायाः सर्वोत्कृष्टम् अभिकरणमिदम् -
 A. विद्यालयः B. देवालयः
 C. विदेशालयः D. मन्त्रालयः
87. बुद्धेः द्वितत्त्वसिद्धान्तं खण्डयित्वा बहुतत्त्वसिद्धान्तम् अयम् अमण्डयत् -
 A. थार्नडाइक् B. बिने
 C. स्पीयरमैन D. थामसन्
88. व्यक्तित्ववर्गीकरणवसरे मूदमनस्काः कठोरचित्ताः इति भेदद्वयम् अयमेव अकल्पयत् -
 A. शेल्डन् B. युंग्
 C. विलियम्जेम्स् D. केशम्
89. "The conditions of learning" इत्यस्मिन्ग्रन्थे अधिगमस्य अष्टौ प्रकारान् असौ उपावर्णयत् -
 A. गेगनी B. पावलव्
 C. स्किन्न्र् D. टिचन्
90. व्यक्तित्वाविष्कारिकासु Woodworth Personal Data Inventory इत्येतस्याः वैज्ञानिकप्रयोगः कस्मिन्प्रसङ्गे कृतः?
 A. गदायुद्धप्रसङ्गे B. प्रथमविश्वयुद्धप्रसङ्गे
 C. कक्ष्याशिक्षणप्रसङ्गे D. प्रवेशपरीक्षाप्रसङ्गे एव

91. व्यक्तेः मनोभावान् (Feelings) विश्वासान् च द्योतयति ।
 A. अभिवृत्तिः B. अधिगमः
 C. संस्था D. सर्वमपि
92. NPE - 1986 इत्यत्र कति भागाः (parts) सन्ति ?
 A. एकादश B. द्वादश
 C. त्रयोदश D. चतुर्दश
93. NEP- 2020 इत्यस्याः अध्यक्षः कः ?
 A. डा. के. कस्तूरीरंगन B. डा. के. कस्तूरीरंजन
 C. डा. वेङ्कटरमणः D. डा. नारायणमूर्तिः
94. 2020 तमे संवत्सरे उद्घोषिता राष्ट्रियशिक्षानीतिः स्वतन्त्रोत्तरभारतस्य कतमा शैक्षिकनीतिः ?
 A. प्रथमा B. द्वितीया
 C. तृतीया D. चतुर्थी
95. गुरुर्गुरुतमोधाम इतीदं NCTE ध्येयवाक्यं कुत्र विद्यते ?
 A. रामायणे B. महाभारते
 C. अभिज्ञानशाकुन्तले D. विक्रमोर्वशीये एव
96. व्याकरणशास्त्रे प्रसिद्धः प्राचीनविधिः कः ?
 A. संवादविधिः B. दण्डान्वयविधिः
 C. अभिनयविधिः D. सूत्रविधिः
97. अत्रैकं दृश्योपकरणमात्रं नास्ति -
 A. चलच्चित्रम् B. मानचित्रम्
 C. रेखाचित्रम् D. व्यङ्ग्यचित्रम्
98. चतुर्षु भाषाकौशलेषु अभिव्यक्त्यात्मककौशलद्वयं किम् ?
 A. श्रवणं पठनं च B. भाषणं लेखनं च
 C. क्रीडनं लङ्घनं च D. गमनम् आगमनं च
99. क्रमबद्धरूपेण सूत्रार्थवर्णने क्षमः प्राचीनविधिविशेषोऽयम् -
 A. भाषासंसर्गविधिः B. क्रीडाविधिः
 C. यात्राविधिः D. भाष्यविधिः
100. गणकयन्त्राधारितानुदेशनस्य (CAI) लाभः कः ?
 A. पौनः पुन्येन अभ्यासः शक्यः B. अनुशिक्षणे सहायकमिदम्
 C. निदानात्मक परीक्षणं शक्यम् D. विकल्पत्रयमपि पूर्णरूपेण शुद्धं वर्तते

Rev. Sastri
16/3/23